

מסורת הש"ס

(א) נ"ל גבורה ואמרי לה אש כפר גבור חיל כך איתא במילה י"א, (ב) נלקמן (א) ו"ל חמה ביה"א ובי"א צינמות סד; ובי"א להיא בש"ע אה"ע סימן קטט סתיף לד, (ד) ז"ל חומה, (ה) ז"ל נעליל (ז) ז"ל ע"י (ח) ז"ל ע"י מהרש"א, (ט) זב"מ תיר"י בלזמן אחר, (י) וכן מוכח כפי המקלל ק"י: דקאמר דנותמן מטה ומפן ולמתי יתנו כר או כפת או מחללת הלאו לפניהם אלא דנותמן לו מפן משום דלאוי גס למטיה. ת"י,

תורה אור השלם

1. כי נקתה אפם הבישה הורקם פי אמרה אלקה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקיי: הושע ב' 2. וקקם חנה אחר אבקה בשלה ואחרי שהו ועלי הבהן ישוב על הפסא על מזחת היכל יי: שמואל א ט ו' ושכמו בבקר וישתחוו לפני יי וישבו ויבאו אל ביתם הרמיה וידע אלקה את חנה אשתו ויברכה יי: שמואל א א יט

מוסף רש"י

דאורחיה דידיה, לנגות משפחתו עשין כן (לעיר חו).

אף על פי פרק חמישי כתובות

סה.

עין משפט
נר מצוה

קדא א מיי פ"כ"א מה"ל אסורי ביאה הלכה טו סמג עשין מח טור ש"ע א"ח סימן רמ סתיף יג ועוש"ע אה"ע סימן כה סתיף יז:
קדא ב מיי פ"ב מה"ל אשוח הלכה י יא סמג עשין מח ולזמן פח ט"ע אה"ע סימן ע סתיף ג:

לעוי רש"י

מרדכי רש"י.
כוסות עשויות עין מגיד.

תוספות ר"ד

מיתבי רגילה נותנים לה כוס א' רגילה שאני תני כוס א' יפה לאשה שנים (ש"ו) [נו"ל] הוא זה ה' תובעת כפה ד' אפי' חמור תבעה אינה מקפדת א"ל לא אמרן אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה בעלה משמרה. א"ר"י מנין לאכסנאי שאמר בתשמיש המטה שנאמר וישכימו בבקר וגו' וידע אלקה את אשתו השתא אין מטיקיא לא: (הימא) [תומא] דביתו דאבי אחיה לקמיה דרבא אמרה פסיקי לי מזונות פסוק לה פסוקי לי חמרא אמר לה ידענא ביה בחמני (ל) דלא הוי משקה בשופריו [כי האן] לך חמרא א"ל בחתי דמר הוהו משקה לי בשופריו כי האי פי' בבבועות (מרובים) [גדולין] כורע: דביתו דר"י ביה דרבא אחיא לקמיה דר"נ בריה דר"י א"ל פסוק לי מזוני פסק לה פסוקי לי חמרא פסק לה א"ל דענא בהו בבני מחווא דרגילו דשתו חמרא: דביתו דר"י בריה דר"מ מדולל אחיא לדינא קמיה דר"י א"ל פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא פסק לה פסוק לי חמרא א"ל שראי למה לך א"ל לחברך ולחבורתך פי' (להנאתן) [להנאות] בהון בפני הבירות ולא אהבוה מכבדיה הראשון ומכאן מוכח וגם ממי דאמרו' לקמן מותר בלאות אלמנה לירושם שחיבים

אין ז"ד פוסקין יינום לאשה. שהיין מרגילה למאות תשמיש: רגילה שאני. כיון דאינו חידוש לה כבר דשה צו ואינו מוצא לזה: לניקי קדרה. להטעים תבשיל: סובעת צפה. תשמיש: ויבאו אל ציטס. והדר וידע אלקנה את חנה: חומא. זה שמה: שופרו. גביעיים ארכיטם שקורין מדירני"ש [פלידרי"ן]:

אין פוסקין יינות לאשה ואם תאמר א'אלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקויי דברים שהאשה משתוקקת עליהן ומאי נינהו תכשיטין דרש רבי יהודה אי"ש כפר ⁶נביריא ואמרו לה אי"ש כפר נפור חיל מנין שאין פוסקין יינות לאשה שנאמר ותקם חנה אחרי אכלה בשילה ואחרי שתה שתה ולא שחת אלא מעתה אכלה ולא אכל הכי נמי אגן מודשני קרא ברבריה קאמרין מכדי בגוה קא עסיק ואתי מאי טעמא שני ש"מ שתה ולא שחת מיתיבי רגילה נותנין לה רגילה שאני דאמר רב חיננא בר כהנא אמר שמואל רגילה נותנין לה כוס אחד שאינה רגילה נותנין לה שני כוסות מאי קאמר אמר אביי הכי קאמר רגילה בפני בעלה שני כוסות שלא בפני בעלה נותנין לה כוס אחד אינה רגילה בפני בעלה אלא כוס אחד שלא בפני בעלה אין נותנין לה כל עיקר ואי בעית אימא רגילה נותנין לה לציקי קדירה דא"ר אבהו א"ר יוחנן מעשה בכלתו של נקדימון בן גוריון שפסקו לה חכמים סאתים יין לציקי קדרה מערב שבת לע"ש ⁷אמרה להן כך תפסקו לבנותיכם תנא שומרת יבם היתה ולא ענו אחריה אמן תנא כוס אחד יפה לאשה שנים ניוול הוא שלשה תובעת כפה ארבעה אפילו חמור תובעת בשוק ואינה מקפדת אמר רבא לא שנו אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה לית לן בה והא חנה דבעלה עמה הואי אכסנאי שאני דאמר רב הונא א'מנין לאכסנאי שאסור בתשמיש המטה שנאמר ³וישכימו בבקר וישתחוו לפני ה' וישבו ויבאו אל ביתם הרמתה וידע אלקנה את חנה אשתו ויזכרה ה' השתא אין מעיקרא לא ⁶חומא דביתו דאביי אחיא לקמיה דרבא אמרה ליה פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא א"ל ידענא ביה בחמני דלא הוה שתי חמרא אמרה ליה חיי דמר דהוי משקי ליה בשופרו כי האי בהדי דקא מחויא ליה איגילי דרעא נפל נהורא בני דינא קם רבא על לביתיה תבעה לכת רב חסדא אמרה ליה בת רב חסדא מאן הוי האידינא בני דינא אמר לה ⁷חומא דביתו דאביי נפקא אבתרה מחתא לה בקולפי דשידא עד דאפקה לה מכולי מחווא אמרה לה קטלת לך תלתא ואתת למיקטל אחרינא דביתו דרב יוסף בריה דרבא אחיא לקמיה דרב נחמיה בריה דרב יוסף אמרה ליה פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא פסק לה אמר לה ידענא בהו בבני מחווא דשתו חמרא דביתו דרב יוסף בריה דרב מנשיא אמרה ליה פסוקי לקמיה דרב יוסף א"ל פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא פסק לה פסוק לי חמרא א"ל שיראי למה שיראי למה אמרה ליה לך ולחברך ולחברוך: ונותן לה מטה ומפין וכו': מפין ומחצלת למה לה דיהב לה אמר רב פפא באתרא דנהיגי דמלו פוריא בחבלי דמבגר לה ת"ר אין נותנין לה כר וכסת משום ר' נתן אמרו נותנין לה כר וכסת היכי דמי אי דאורחה מאי טעמא דת"ק ואי דלא אורחה מ"ש דרבי נתן לא צריכא ⁸כגון דאורחיה דידיה ולא אורחה דידה תנא קמא סבר אמר לה כי איילנא שקילנא להו וכי אתינא מיייתנא להו בהדאי ורבי נתן סבר אמרה ליה זימנין דמיתרמי בין השמשות ולא מצית מיייתני להו ושקלת להו לדידי ומגנית לי על ארעא: ונותן לה כפה: אמר ליה רב פפא לאביי

אחרי אכלה. כמו אחרי אכלה מפיק ה' משמע ואף על פי שלא אכלה כדכתיב ותצבקה ולא תאכל מ"מ אית לן למידרש הכי ומקס חנה אחרי שעת אכילתה שהיה לה לאכול ואחרי שמה אלקנה וצימו חוץ ממנה שלא היה לה לשמות ולכן ויחצנה עלי לשכורה:

שתה ולא שחת.

מדלל קאמר ואחרי שמוטה דומיא דלכילה שחלה צה אי נמי אחרי אכול ואחרי שמה כדכתיב (משלי כג) אכול ושתה יאמר לך ומדשני קרא דבצורה דרש הכי כדמפרש לקמן: אב"ל ויא אב"ל. בתמיה וכי מדרוש כמו כן שאין פוסקים מזונות לאיש: מברדי בגוה קא עסיק קרא. דהא כתיב חנה בקרא וכתיב נמי אכלה אס כן לכמוז נמי שמוטה או לא לכמוז קרא צגוה ולכמוז אכל ושתה: רגילה שאני דאמר ר' חיננא בו'. וא"ת ומאי ראייה נריך על זה דבצרייתא גופה קמני רגילה משמע דווקא רגילה ויש לומר דר' אלעזר נמי איידי צרגילה דאי בשאינה רגילה כלל צפני בעלה פשיטא דאין פוסקין דאטו ינו ליתן לה שאין צעלה נותן לה כשהיתה עמו לך נריך לאמרי מדרבי חיננא שני רגילה שמוטת לה כגון שרגילה שני כוסות: אינה רגילה בפני בעלה א"ל כוס אחד בו'. וזהו פירוש דברי שמואל רגילה נותנין לה כוס אחד היינו שרגילה צפני כוסות ושתה רגילה נותנין לה שני כוסות היינו שאינה רגילה שהיו נותנין לה שני כוסות אלא כוס אחד אין נותנין לה כלל שלא צפני בעלה:

לציקי קדרה.

אזכיריה לא תקשי אלל מילתא דשמואל לא מייפרשא אלל כדשיני: ¹ונותנין לה מטה ומפין. אע"ג דלגבי סדור אמרינן צהמקבל צ"מ דף ק"ג: ושם דנותנין לו מטה ומטה ומפין משום דשמואל גבי אשה לא ²הטריחוהו חכמים כ"כ דלפטר לה שחך ד' אמות אחר אכילתו: מפין ומחצלת למה לה. ר"ת לא גרס מפין ומחללת אלל ומחללת למה דמפין הוא כך וראוי גס לטמיה וגיה ללשכינה אין נריך דהא אית לה מטה ³לסמיה מיהא צריכה: ושקלת להו לדידי כו'. פירש צקונטרס ושקלת לדידי מפין שלי ואין להקשות א"כ תסגי לה צפני מפלגן דשמואל מתוך שהוא מעונג שעד עתה הורגל לשכב על כר יטול שני מפלגן לעצמו ורצונו יחזק צן רבי מאיר ז"ל לא גרס ושקלת לדידי ואינה מתרעמת אלל שרצה לעלות עמו ולשכב על כר אע"פ שלעצמו אין לו עכשיו וכן משמע דלסמור טענה דקא טעין צעלה אליצא דרצנן קא אחי: